

Aan het Presidium van de gemeenteraad van Overbetuwe

Betreft: Park Lingezegen

12 juli 2012

Collega's,

De laatste politieke avond over de voortgang van Park Lingezegen, is voor ons onvoldoende geweest. Wij hebben onvoldoende kans gezien de onderwerpen en zorgen, die wij al langer hebben, ordelijk met elkaar te bespreken en te delen.

Daarom doen wij middels deze brief het Presidium het verzoek het onderwerp Park Lingezegen opnieuw te agenderen voor een Ronde Tafel Gesprek, dat zo spoedig mogelijk te doen en daarvoor ruim tijd (een uur?) te reserveren.

Toelichting: kernthema's zijn het verschil in beleving dat wij waarnemen, de kwaliteit van de procesgang en het leunen van de gemeente op de rechtspraak.

1. Al eerder hebben wij discussie met het College gehad over verschillen in beleving: het College meent dat het goed loopt, terwijl onze contacten in het gebied dat niet bevestigen.

“Op hoofdlijnen bestaat volledige overeenstemming, er zijn constructieve gesprekken en positieve ontwikkelingen”, zo melden ons opgewekte memo's van de portefeuillehouder.

Bij navraag blijkt dat betrokkenen nog lang niet akkoord zijn, dat zij nijdig en gefrusteerd zijn over de wijze waarop zij zijn behandeld. Zoals wij poogden te verhelderen: het is misschien niet onjuist wat wordt gemeld, maar het is de waarheid ook niet.

Er is spanning tussen formeel juist en praktisch: waarom niet met bezwaarden concessies tegen intrekking van bezwaren ruilen? Formeel juist is geantwoord dat een bezwaar altijd mag worden ingediend. Maar met elke bezwaarde kan in de praktijk een overeenkomst worden gesloten over intrekking van zijn bezwaren, wanneer men een akkoord wil vastleggen.

Er is spanning tussen formeel en werkelijk: “volledig akkoord op hoofdlijnen” kan terecht geformuleerd zijn, terwijl dat toch niet tot een formele ondertekening van stukken leidt, omdat er problemen zijn met het afhechten van details. Een markant voorbeeld is de ontsluiting van een perceel achter het Tuincentrum, waarvan wethouder Witjes zei dat de brief van de jurist hierover overbodig was. Het is de betrokken ondernemer, die al drie jaar geleden de wensen formuleerde (een brief die zoekraakte bij de gemeente), moeilijk te verwijten dat die er wat anders over dacht.

Met wethouders Mooij en van Rooijen hebben wij eerder gesproken over dit verschil in gevoel en waarneming: wij geloven in de oprechtheid aan de gemeentelijke kant, wanneer gesproken wordt van overeenstemming en positieve ontwikkelingen. Alleen, de belanghebbende eigenaren en bedrijven in Lingezegen zijn veel negatiever over de situatie.

Onze eenvoudige verklaring is deze: de gemeente wil wel en de intenties zijn goed, maar de verwerking, de communicatie met betrokkenen en ordelijke vastlegging loopt niet goed. De kwaliteit in de bedrijfsvoering vertoont gebreken, mogelijk zowel bij de gemeente als bij het openbaar lichaam.

De verantwoordelijke wethouder voor Lingezen is tevens bestuurder van het Openbaar Lichaam Lingezen, dat slagvaardig als ontwikkelaar zou opereren. Het roept de vraag op of deze dubbele functie en verantwoordelijkheid de mogelijkheid biedt om tot een helder oordeel te komen over de gang van zaken. Een enkelvoudige rol als opdrachtgever ware te overwegen.

2. Hiermee zijn wij bij het punt van de bestuurlijke kwaliteit aangekomen.

Wat verwachten wij van de realisatieprocessen van het Park Lingezen en het optreden van het Openbaar Lichaam Lingezen? In onze herinnering: de raad wilde een eenduidige regie en daadkrachtige uitvoering. Als het daar aan schort, zou dat moeten worden bevorderd door aanvullende arrangementen. Maar schort het daar aan? Als we zien hoeveel narigheid achter de berichten in de memo's schuilt, is ons antwoord ja.

Natuurlijk: het is niet mogelijk het iedereen naar de zin te maken. Maar of dat impliceert dat iemand die de pech heeft in een plangebied van de gemeente te wonen, gedwongen moet worden om zich met advocaten te verdedigen tegen democratisch plangeweld, is nog een tweede. Ons oordeel is dat de gemeente daarmee te gemakkelijk om gaat, te simpel verwijst naar de bestuursrechter, onteigening of Raad van State. Juist als het spannend wordt, moet vernuft en redelijkheid worden ingezet om tot oplossingen te komen.

Al eerder heeft onze fractie gewezen op de samenloop van het proces van Landinrichting en de uitvoering van de plannen voor Park Lingezen en de risico's daarvan. De Landinrichting, de realisatie van het RijnWaalpad en de inrichting van het Park Lingezen zijn wel te onderscheiden, maar niet werkelijk uit elkaar te halen, zo blijkt. Steeds opnieuw wordt door ingelanden gewezen op strategische samenwerking tussen de verschillende processen, met onoverzichtelijkheid en verwarring als gevolg.

In dit licht komt de scheiding tussen algemeen bestuurlijke bevoegdheden en operationele realisatie boven, die door de VVD is bepleit. De vertegenwoordiger van de gemeente in het DB van het Openbaar Lichaam is tevens de wethouder, die ook de portefeuille Lingezen beheert. Kan het zin hebben de scheiding die door de VVD is bepleit tussen deze rollen, ook hier door te trekken? Het zou de opdrachtgevende rol van de gemeente naar het Openbaar Lichaam kunnen verhelderen.

Een tweede optie, die onze fractie ook eerder heeft geopperd: op het hoogste bestuurlijke niveau zouden afspraken kunnen en moeten worden gemaakt over het primaat in de bestuurlijke rolverdeling. Het gaat niet aan dat de DLG volstrekt autonoom is in zijn advisering en handelen, waar de ingelanden, het Openbaar Lichaam en de gemeente daarvan gevolgen kunnen ondervinden. Het moet mogelijk zijn hierover betere afspraken voor coördinatie te treffen.

Park Lingezen komt er, maar de vraag is hoe het er komt. De gemeente moet naar redelijkheid en billijkheid streven en oplossingen zoeken. Iedereen weet dat er een Raad van State bestaat, of een Onteigeningswet; daarmee hoeft niet te worden gerekend of gedreigd. In contact met betrokkenen geldt een normaal burgerlijk fatsoen: antwoorden op brieven en verzoeken binnen redelijke termijnen.

Met dit schrijven wil de PvdA-fractie niet de uitvoering voor de voeten lopen. Dat is niet de rol van de gemeenteraad. Wij willen alleen bevorderen dat de kwaliteit van het proces zodanig positief wordt bijgebogen dat de risico's voor de uitvoering zo klein mogelijk worden gemaakt.

Voor een konkreet geval maken wij niettemin een uitzondering: de positie van de familie van Essen. In een recent verspreide brief van de advocaat van de familie is te lezen op welke wijze men hier in een absurde discussie over agrarisch ondernemerschap verzeild is geraakt. Waar andere ondernemers (als v.d. Toorn en Tilleman) een rekkelijke behandeling van hun belangen in het bestemmingsplan hebben gehad, is juist de familie van Essen uitermate precies behandeld.

Het is niet aan de gemeenteraad hierover in details mee te willen besturen. Maar het gelijkheidsbeginsel gebiedt dat de familie van Essen een redelijke, even schappelijke behandeling krijgt als collega's in vergelijkbare omstandigheden. Het staat voor ons niet vast dat de raad precies doordrongen was van de ongelijke behandeling van van Essen, die impliciet in het besluit over het bestemmingsplan lag. Daarom willen wij bij u allen, en via u bij het College bepleiten dat de behandeling van de familie van Essen wordt heroverwogen en daarvoor procedureel ruimte wordt geschapen.

Hiermee zijn wij terug bij ons verzoek: wij vinden het wenselijk voldoende de tijd nemen voor het bespreken van lastige thema's als deze. Daartoe moet een voorronde/RTG van voldoende omvang worden afgesproken. De thematiek is overzichtelijk:

- Komt het verschil in positieve beoordeling van het College en het negatieve oordeel van veel ingelanden door de matige kwaliteit van handelen, op het vlak van communicatie, contracten sluiten, afspraken nakomen? Hoe kan dat worden verbeterd?
- Heeft die matige kwaliteit risico's in zich voor de realisatie? Is het ook zonder die risico's, niet een plicht voor de gemeente om behoorlijke omgangsvormen na te streven met bewoners en ondernemers?
- Moet scherper wordt onderscheiden tussen de publieke taken van de gemeente en de operationele en uitvoerende taken van het Openbaar Lichaam?
- Kan activiteit van DLG in het plangebied, door een bestuurlijke afspraak, beter worden gebonden aan een enkelvoudige regie? Wie zou zo'n afspraak dienen te bevorderen?
- Kan de communicatie over de voortgang een betere relatie tot de werkelijkheid krijgen, zoals die wordt beleefd in het gebied?
- Kan ruimte worden geschapen, via een postzegelplan of anderszins, om de familie van Essen een behandeling te geven, die beter in overeenstemming is met het beginsel van gelijke behandeling?

Er zijn situaties in het openbaar bestuur waar de rechtsspraak geen oplossing biedt. Juist dan moet het openbaar bestuur besturen. Het is dat principe dat toegepast moet worden.

Vr.gr. namens de PvdA fractie

Elbert Elbers, Frans van Beers

Tom van Doormaal